

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies octavus et nonus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1865 [erschienen] 1866

Caput II. Cæcus pro medela ad S. Demetrium recurrit, sibique eum modo
duplici propitium experitur a.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72229](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72229)

A 218 Νύξ ἤδη παρήν, καὶ ἰδοὺ τῆ πάσχοντι ὁ μάρτυς καὶ ἰατρός καὶ τοῖς δαυτύλοις τοῖς νενοσημέντοις ἤλατο ὀφθαλμούς, καὶ ἤρεμα πῶς διανοίγει, καὶ λήμνη ὡς ἐδόκε ἐκείθεν περιαιρεῖ· εἰς ὅτω πείζει σφοδρότερον, ὡς ὀδυνηθῆναι, καὶ ἀφυπνισθῆναι τὸν πάσχοντα, καὶ ἀκούσαι παρὰ τοῦ μάρτυρος· οὐδενὺν εἰσέτι ὄραξ με; οὐχ ὄραξ με τὸν ἰατρὸν; οὐχ ὄραξ με τὸν θεραπευτὴν; ὁ δὲ καὶ ἀνεπήδησε ταχίον, καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐπάρας τῇ εἰκόνι τοῦ μάρτυρος ὄρω σε, ἔφη, τὸν μέγαν μου ἰατρὸν, ὄρω σε τὸν μάρτυρα τοῦ Χριστοῦ, ὄρω τὴν σεβαστὴν καὶ θείαν εἰκόνα σου, καὶ πολλὴν τὴν εὐχαριστίαν προσάγω σοι, ὅτι ἔστησάς μοι ἐν εὐρυχώρῳ τοῖς πόδας μου καὶ τὰ διαβήματα μου κατεύθυνας· ἔτι ἐρρήσω τοῖς ὀφθαλμοῖς μου ἀπὸ δακρύων, καὶ τοῖς πόδας μου ἀπὸ ὀλισθήματος.

218 Nox jam aderat, et ecce, Martyr et medicus digitis etiam oculis; infirmitate affectos, patienti tangit, ac mire paulatim aperit, caecitatemque omnem, ut apparebat, inde aufert. Deinde ita eos vehementius premit, ut dolore afficeretur excitareturque patiens atque a Martyre audiret: Nondumne adhuc me vides? Nonne me medicum vides? Nonne me curatorem vides? Ille autem celeriter exiliit, oculisque in Martyris effigiem sublatis, video te, dixit, magnum meum medicum, video te Christi Martyrem, video venerandam ac divinam tuam effigiem, magnamque tibi gratiam habeo, quod in loco patenti pedes meos collocaris, gressusque meos direxeris; quod oculos meos a lacrymis pedesque meos a lapsu liberaris.

A. ANONYMOS. porroque opulante, eundem recuperat.

ANNOTATA.

a Ut quo in pretio scriptoris hujus, qui qua determinata ætate floruerit, ignoratur, lucubratio subjecta haberi debeat, perspectum utcumque habeas, Adi Commentarium prævium num. 25.
 B Istæc porro, quæ in codice olim Mazarinæo a pag. 208 usque ad pag. 226 extenditur, haud proxime in hoc excipit jam datam scriptoris pariter anonymi lucubrationem, sed hanc inter et illam Homilia, his verbis, ἔφη ὁ σωτήριος λόγος, inchoata atque in Commentario prævio plus semel memorata, aliæque nonnulla a pag. 205 usque ad pag. 208 interjecta habentur.
 b Miraculum, quod cap. subjecto e codice nostro signato † Ms. 193 lectori exhibetur, in codice olim Mazarinæo a fol. 209 usque ad fol. 215 etiam narratur, nonnullis fol. 208 verso et seq. recto præfationis in modum præmissis hoc initio: "Ἄλλοι μὲν ἔλλα.

CAPUT II.

Cæcus pro medela ad S. Demetrium recurrit, sibi que eum modo duplici propitium experitur a.

A Ἄνθρωπος τις ἕτερος πόλεως τῆς Ἀδριανουπόλεως, καὶ οὗτος προῦται τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ προδραμεῖν ἐπὶ θεραπείᾳ τῷ μεγάλῳ διανεμόντῳ, καὶ δὴ ὁ μὲν πρὸς ὀδοποιρίαν ἦν εὐρεπής· οἷς δὲ οἰκίος πρὸς γένος ἦν ἄνθρωπος τὴν ὀδοποιρίαν ὡς μακράν, ὡς δυσχερῆ καὶ ταῦτα πείρω καὶ τυφλότῳ ἀπηγόρευον. Ὁ δὲ, ἀλλ' εἰ καὶ εἰς δύο ἔτους ἐκαστοῦ παραστή τὰ τῆς ὀδοποιρίας μοι, οὐ παύσομαι ἕως εὐρήσω μοι τὸν ζητούμενον ἰατρὸν, τὸν μέγαν Δημήτριον, ἀπτεταί τῆς ὁδοῦ, διανέει δρόμον εἰς ἑλίας ἡμέρας δύο, τυφλῷ ποδί ἀδελφίως περιπλανώμενος, βιαζόμενος προσκοσῶν τοῖς λίθοις, πικρὰ διολισθαίνων, καὶ πολλὴν ἐπιφέρει τὸν κάματον. Βλέπει τούτου ὁ μέγας μακρόθεν, κάμπτεται τῇ συμφορᾷ τοῦ ἀνδρός ὁ συμπαθὴς τὰ πάντα Δημήτριος τῆς πίστεως ἀποδίξεται, καὶ κατ' ὄδον ἐπιφανὴς τῷ πεπρωμένῳ τούτῳ ἀνδρὶ.

Vir quidam alius, Adrianopoli oriundus, oculis et ipse mutilatus erat, atque ad Magnum d pro medela recurrere meditabatur. Ac is quidem ad iter paratus jam erat; quibus vero generis necessitudine vir erat conjunctus, iter ut longum, ut difficile, idque incendenti pedibus cæcutientique conficiendum, dissuadebant. Ille autem dicebat: Verum, etsi mihi duorum integrorum annorum iter esset propositum, non cessabo, donec quæsitum a me medicum, magnum Demetrium, invenero. Iter arripit, cursum duobus circiter diebus integris promovet, cæco pede miserum in modum errabundus circumiens, in lapides impingere coactus, frequenter in terram cadens, magnumque vere laborem sufferens. Respiciet illum a longe Magnus, calamitate viri multum commiserans Demetrius flectitur, fidem suscipit, equoque insidens mutilato viro isti in via apparet e.

Cæcus, dum pro medela ad S. Demetrium amulum Adrianopoli properat, ab eo in via

220 Ἐρωτᾷ καὶ μὴ ἀγνοῶν ὅτι πορεύεται οὕτω μόνος, ὅτω σιωπηλὸς καὶ πάσης ἐλευθέρως, ἀκούει, πρὸς τὸν τοῦ μεγάλου Δημητρίου θεῖον τάφον, ὡς ἀναβλέψων ἄλλὰ πολὺς σοι, φησὶν, ὁ δρόμος τῆς προκειμένης ὀδοποιρίας καὶ δυσχερῆς· αὐτίς τὸ καὶ πρῶτην ῥηθῆν· ἀλλ' εἰ καὶ εἰς δύο ἔτους ἐκαστοῦ, φησὶν, οὕτω ταλαιπωρήσασαι, οὐ στήσομαι μέχρις ὅτου ἐκείσε γένομαι· ἀλλὰγε δὴ, φησὶν ὁ μέγας, καὶ μικρὸν σε τῷ ἴπῳ τῷδε διαναπαύσομαι· λαμβάνει τούτου ἐπὶ τοῦ ἵππου, καὶ αὐθιμέρον μέσον τοῦ θεῖου τεμένους τούτου ἐντίθεισιν τὸν τυφλόν· ὁ δὲ μὴ γινούσ τὸ θαυμάσιον, καὶ ὅτι παρῆ, τοῖς ἐν τῷ ναφῷ τοῦ μεγάλου εἰσιούσι, καὶ ἐξίουσ

220 Rogat, non tamen ignorans, quo vadat ita solus, ita caligans, omnique ex parte miserabilis; audit: ad divum magni Demetrii monumentum, ut visum recuperem. Sed, ait, longum tibi difficilisque itineris propositi est cursus. Rursus id, quod primo dixerat, sed etsi ita, ait, ad duos annos integros laborare oportuerit, non desistam, donec ibi fuero. At vero, ait Magnus, paulisper te hoc in equo requiescere faciam. Eum in equum accipit, eodemque de in medio divino illo templo cæcum constituit d. Hic autem

sibi apparente Thessalonicam miraculi modo sistitur.

A. ANONYMO. tem haud noscens prodigium ac ubi esset, a multis hominibus, qui Magni templum (Dies enim, qua Martyris celebramus martyrium, tunc erat) ingrediebantur et egrediebantur, contrusus, sese per equitem illum, qui iter cum eo fecerat, a via fuisse abductum, iterumque in civitatis Adrianopolitanae forum conjectum, existimabat, atque hanc ob rem vociferabatur, talem seductorem incusans, causamque hujusmodi populi concursus rogabat.

vixique
deinde ibi-
dem dona-
tur.

B. 221 Atque aliqui, cum id audivissent, aiunt: Insanisne, homo? Thessalonicae in Magni Demetrii templo cum stes, Adrianopolim, equitemque, qui a via aberrare fecerit, imaginaris. Mox sat diu erat attonitus ac silens ac tum demum ita ad seipsum quodammodo reversus, miraculum vulgabat, lacrymisque simul et letitia medellam querebat; jam enim e preconcepta opinione oculorum usum indubitanter recuperatum habebat. Ei igitur noctu in somno Martyr apparet ac dicit: Non modo manu contactu meum hoc templum considera, sed et ipsis oculis id intuere. Ac statim palpebras explicans omnem templi situmque ac decorem conspicuus est, Deum magnificans ac martyrem ejus Demetrium.

D. ὁμοίως πολλοῖς συναδόμενος (ἦν γὰρ ἡμέρα τότε, καὶ ἦν πανηγυρίζουσα τῷ μάρτυρι τὸ μαρτύριον) ἐδόκει ὡς ἐξαπατηθεὶς πρὸς τοῦ συνοδοιπορήσαντος τούτου ἰππῆτου, καὶ αὐτῆς ἐναπερήφθαι τῆς τῆς Ἀδριανουπόλεως ἀγορᾶς, καὶ τὰ περὶ τούτου ἔβρα μεμφομένους οἰον τὸν ἀπατήσαντα, καὶ τὴν αἰτίαν ἠρώτα τῆς τοσαύτης τοῦ λαοῦ συνδρομῆς.

E. 221 Καὶ τινας καθήκοι τούτου γενόμενοι φασιν ἄνθρωπε, μέμπρας; τῶ ἐν Θεσσαλονίᾳ κατὰ τοῦ μεγάλου Δημητρίου ἐστὸς Ἀδριανουπόλι φαντάζῃ καὶ ἰππότην πλανήσαντα καὶ δὴ ἐκπληκτος ἦν ὥραις ἐπ' ἰκαναῖς, καὶ σιγῶν εἰδ' οὕτως εἰς ἑαυτὸν ὥσπερ γενόμενος, ἐδημοσίευσεν τὸ τεράστιον, καὶ μετὰ θαυμάσιον ἄμα καὶ χαρμονῆς τὴν Σεραπειαν ἐζήτει ἥδη γὰρ ἀναμφίβολον ἐκ τοῦ προλαβόντος εἶχε τὴν τῶν ὀμμάτων ἀνάβλεψιν φαίνεται γούν κατ' ὄναρ ὁ μάρτυς αὐτῷ νεκτός, καὶ φησιν, μὴ μόνον χερσὶν ἐπαφόμενος τὸν ἐμὸν τόνον ναὸν καταμάνθαι, ἀλλὰ βλέπε τούτων καὶ αὐτοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ αὐτῶν ἀναπέτασας τὰ βλέφαρα, ὅρα πάσαν τοῦ ναοῦ τὴν εἶσιν τε, καὶ εὐσείπειαν Θεὸν μεγαλύνων, καὶ τὸν μάρτυρα τούτου Δημήτριον.

ANNOTATA.

a *Caput hoc, quod iterum e codice nostro † Ms. 193 lectori hic proponitur, in codice olim Mazarinæ a fol. 215 usque ad fol. vers. 218 narratur.*

b *Ita et hic et infra iterum S. Demetrius designatur; quod qua ratione fiat, ex Annotatis, libri præced. cap. 6 ad lit. e subnevis intelliges.*

c *In textu Græco post has voces, τούτῳ ἀνδρὶ vox φαίνεται desiderari ad complementum sensus videtur, huicque proinde, per illam suppleto, interpretationem Latinam accommodavi.*

d *En, insigne enimvero miraculum! Verum quid de eo censendum? Etsi quidem omnia, quæ supra naturæ vires a Sanctis patrata narrantur, solo hoc ex capite, quod prodigia sint, haberi pro commentis fabulisque haud debeant, quo tamen prodigiosa magis crediturque adeo difficiliora existunt, eo etiam, ut credantur, majoris et fidei et auctoritatis seu testes seu scriptores, a quibus memoriæ sint prodita, solent requiri; cum autem id ita habeat, ane auctor noster, ut tali, quale hic refert, prodigio fidem indubitam conciliet, auctoritatis sufficientis sit, statues ex iis, quæ de illo in Commentario prævio num. 25 in medium adduci. Ei interim suffragatur Joannes Stauracius, qui plura id genus miracula a S. Demetrio fuisse patrata, supra num. 214 et seq. affirmat.*

CAPUT III.

Ne viri, loca sacra visitantes, in Saracenorum manus incidant, prodigiose impedit S. Demetrius a.

Peregrini
quidam,
Thessaloni-
cam, quæ ab
Agarenis
capta erat,
properantes.

A. liud, auditores, e magni Martyris prodigiis narrare aggredior, iis forte, quæ narrata sunt, haud minus. Enimvero qui multos ante annos, Leone sceptrā moderante, Thessalonica per judicā arcana, quæ tu, Domine, talia despiciens itaque ob peccata nostra evenire dispenses solus ipse nosti, ab Agaris ancilla filiis capta gladioque fuerit excisa, alia omnino scripta ostendunt, et memoria diffluens, quæ tum contigerunt, modo adhuc lamentabiliter deflet. Ipso igitur tempore, quo capta fuit, viri quidam Itali, e patria sua voti causa atque ut, quæ ubique gentium exstant, templa lustrarent, profecti, cum idcirco et ad ipsum vivificum monumentum tenderent, via, quæ

E. περον, ὡ παρόντες, τῶν τοῦ Μεγαλομάρτυρος τεραστίων λέγων ἔρχομαι, τῶν εἰρημίνων τόξα οὐκ ἔλαττον ὅπως μὲν ἡ Θεσσαλονικὴ χρόνοις πολλοῖς πρότερον ὑπὸ τῶν τῆς Δούλης ἐάλω τέκνων τῆς Ἀγᾶς καὶ μαχαίρας ἔργον ἐγένετο, Λέοντος τὰ σκίπτρα διέποντος, καίμασιν οἷς αὐτὸς μόνος ἀπορρήτως ἐπίσταται, Κύριε, παρὶδὸν τὰ τοιαῦτα, καὶ οὕτω διὰ τὰς ἡμετέρας ἁμαρτίας γενέσθαι διοικουνομήμενος, ἄλλαι τε πάντος δηλοῦσι γραφαί, καὶ ἡ μνήμη διὰ βεβούσα ἐτι καὶ νῦν τὰ ἐπισυμβάντα τηρικαῦτα ἐπιτραγωδεῖ. Κατ' αὐτὸν οὖν τὸν καιρὸν τῆς ἀλώσεως ἄνθρωποι τινας Ἰταλίους τῆς ἑαυτῶν ἐξορμήσαντες εὐχῆς ἕνεκεν, καὶ ἱστορίας τῶν ἐκασταχθεῖ ναῶν, καὶ δὴ πρὸς αὐτὸ τὸ ζωνφόρον τείνοντες μνημα τὴν εὐδὴ τῆς τοῦ μαρτυρίου ἀνήσαν.